

Bijdrages van Giel Linthorst, Eelco Haarsma, Ewout van der Beek, Henry de Gooijer, Judith Schoot Uiterkamp, Mira Weber, Redactie: Aad Gordijn

Juni 2010
Nummer 13

In dit nummer

2 Van de voorzitter

Pico Sol in het land

Sawendi: here we come!!

Website over zonnestroom voor kinderen

Zonnestroom voor Kandal

3 Zonnecellen op Babungo Integrated Health Centre Cameroon

Solar Campus krijgt upgrade

4 Kolokolo redt de zoetwaterdolfijn

Solar Schools Cambodja

Wisseling van beheer van de Solar Campus

Stichting Pico Sol
Postbus 308
3500 AH Utrecht
Pico@PicoSol.nl
www.PicoSol.nl
Giro 1645



Stichting Pico Sol ondersteunt kleinschalige zonnestroomprojecten in ontwikkelingslanden met kennis en financiën. Belangrijke voorwaarde voor onze projecten is, dat zij lokaal gedragen worden om duurzaam effect te garanderen.



Wethouder maakt zonnebloem, zie blz. 2

Duurzame energie voor 100 families



Medio mei is het eerste zonnestroom acculaad station van Cambodja opgeleverd. Het is een relatief klein experimenteel systeem, dat voorziet in een duurzame energievoorziening van ongeveer 100 families. Komende jaren gaan we het systeem zowel technisch als financieel volgen, zodat we meer zullen leren of dit concept haalbaar is voor opschaling en herhaling.

In Cambodja woont 85% van de mensen op het platteland. Bijna niemand heeft elektriciteit. Daarom kopen veel families flinke auto-accu's die ze elke week een of twee keer laten opladen. Hierop sluiten ze een TV'tje en een paar lampen aan. Het opladen gebeurt bij iemand in de buurt. Met een generator laadt hij alle accu's uit de omgeving op, voor een kleine dollar. Dit doet hij op een onduurzame manier. Niet alleen vanwege de vervuiling, maar vooral door de manier van laden is het een wonder als die accu's het langer dan een jaar volhouden. Zo'n accu kost al snel 60-70 dollar, en drukt zwaar op het besteedbare inkomen van de families.

Pico Sol is betrokken bij een experiment waar zonnepanelen op deugdzame en duurzame wijze accu's uit de omgeving laden. 32 zonnepanelen, afkomstig van de energiebalanswoningen uit Amersfoort, laden dagelijks 32 accu's op. In de regentijd zal het twee dagen duren voordat ze vol zitten. Voor meer dan 100 families brengt dit systeem op duurzame wijze het aanbod van energie in balans met het gebruik.

Van de voorzitter



▲ Giel Linthorst, voorzitter.

De zon schijnt weer volop en de natuur is weer helemaal tot leven gekomen. Tijd om weer mooie plannen te maken. De lentezon geeft ook Pico Sol weer nieuwe energie om in 2010 flink aan de slag te gaan. Een aantal projecten is al begonnen, maar in 2010 zullen we ook zeker nieuwe initiatieven starten. We merken als bestuur dat Pico Sol steeds meer aandacht ontvangt van particulieren, bedrijven, scholen en overige sponsors. Dit maakt het voor ons mogelijk om meer projecten te doen. Daar zijn we zeer trots op. Maar betekent ook dat wij ons moeten bezinnen op onze organisatiestructuur. In 2010 zullen we daar met het bestuur intensief over nadenken. Uitgangspunt blijft dat bij Pico Sol uw gift voor bijna 100% naar onze projecten gaat.

Pico Sol in het land

Diverse basisscholen zijn afgelopen periode weer bezocht door vrijwilligers van de actieve Pico Sol dreamteams, die met name in Noord-Holland actief zijn. Als gastdocent bezoeken ze basisscholen op afspraak, waar ze een groep 7 of een groep 8 vertellen over 'Zonnestroom voor iedereen – een les over zonnestroom voor rijke en arme mensen'. Kinderen krijgen voorlichting over energie en klimaat, en over de kleinschalige en directe manier waarop wij mensen in ontwikkelingslanden een stap verder helpen. Op milieuvriendelijke wijze. Standaard wordt de les afgesloten met het maken van een Tournesol door alle kinderen. In enkele plaatsen werden zelfs wethouders aan het werk gezet.

In de Amersfoortse wijk Soesterkwartier hebben kinderen tijdens het duurzaamheids-evenement "Energiek Soesterkwartier" ook flink de bloemetjes buiten gezet. Meer dan 150 kinderen van de drie scholen in de wijk kregen de les. Daarboven kwam een flinke groep opdraven op 26 maart om een zonnebloem te knutselen.



▲ Wethouder Bouwman van gemeente Monnickendam mag ook een zonnebloem maken (zie ook foto op voorpagina).

Ook in Ridderkerk kwam Pico Sol in actie tijdens de klimaat-top op 13 februari. Een groot aantal bezoekers vanuit de politiek konden we vertellen over ons werk.

Sawendi: here we come!!

In mei ondersteunden Giel Linthorst, Florian Geyer en Otto Huwae de plaatsing van een zonnepomp op het eiland Biak in West-Papua.

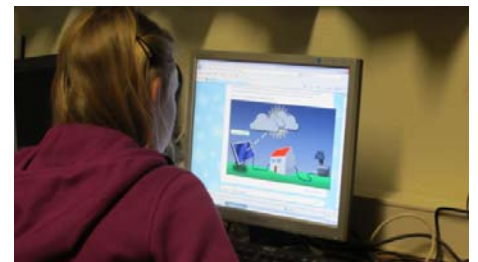


▲ Zonnepanelen van zonnepomp in Sowek

Sawendi is een dorp van 500 inwoners, dat hoofdzakelijk bestaat uit één lange straat waaraan alle huizen liggen. De zonnepomp is, net zoals bij ons vorige project in buurdorp Sowek, op een nabijgelegen heuvel worden geplaatst. Daar bevindt zich een natuurlijke bron, die voldoende water geeft voor het gehele dorp. Het water wordt door de pomp, aangedreven op zonne-energie, opgepompt naar een groot reservoir. Vanuit dit reservoir stroomt het water door een leiding van ruim 150 meter naar het dorp.

Dit reservoir en de leiding naar het dorp zijndoor de Stichting Rajori aangelegd. Door het trio van Pico Sol is met de lokale bevolking het zonne-energiesysteem geplaatst en de pomp in de natuurlijke bron. Er zijn 6 personen in het dorp vrijgemaakt om te helpen. Pico Sol traint deze personen om het systeem te plaatsen en te onderhouden. Ook is er een watercommissie opgericht, die verantwoordelijk is voor het systeem en de inning van gelden voor onderhoud. Aan het eind van ons verblijf op Biak werd nog een kijkje genomen bij onze zonnepomp in Sowek. Zodoende konden ze de werking van deze zonnepomp goed controleren.

Website voor kinderen



Een lang gekoesterde wens is in vervulling gegaan: Een website over zonnestroom speciaal voor kinderen! Helemaal uniek in de wereld. We zijn er dan ook erg trots op.

Het idee kwam voort uit de grote belangstelling naar de Pico Sol les bij basisscholen. Iedereen vindt het prachtig: Docenten, schooldirecties en besturen, gemeenten, en natuurlijk vooral ook de kinderen. We hebben echter gemerkt dat de doelgroep van 10-12-jarigen zo leergierig is, dat ze na de les nog niet verzadigd zijn. Ze willen gewoon heel veel meer weten dan dat je in een dagdeel kunt vertellen.

De Twentse student Erik Einmahl heeft voor zijn afstuderen de website ontworpen. Behalve dat hij goed heeft ingezet op het educatieve karakter, hebben we gemerkt dat ook de vormgeving en het aanbod van spelletjes, animaties en opdrachten goed aansluiten bij de wensen van de doelgroep. De finishing touch moet nog gebeuren, maar in dit stadium zeggen we alvast: Goed gedaan Erik!! En oordeelt u zelf: www.kids.picosol.nl

Zonnestroom voor Kandal

Hoe verkoop je een zonnepaneel aan een arme familie die er nog nooit een heeft

gezien? Ga er maar aanstaan, een bijna onmogelijke taak. En toch gaat het lukken! Dat vereist slimheid en vooral goede samenwerking met mensen en organisaties met ervaring. Pico Sol is nu ook een interessante rol toebedeeld in een marktintroductie project in Cambodja. Op onze eigen Pico manier, die past bij onze financiële mogelijkheden en missie.

In de Cambodjaanse provincie Kandal werkt Pico Sol samen met het bedrijf Kamworks aan een groot project. Kandal is een plattelands-provincie, niet ver van de hoofdstad Phnom Penh. Daarom is het een interessante provincie: Veel dorpingen hebben een relatie met de stad, en daarom de provincie relatief welvarend en geschikt voor dit introductieproject van zonnestroom. Een twintigtal gemeenschapsgebouwen wordt voorzien van zonnepanelen, vooral voor verlichting. De mensen zullen het bewijs zien: Zonnestroom werkt. Een zonnepaneel maakt stroom. Dat kun je gebruiken om 's avonds je weg te vinden, en een boek te lezen.



▲ Zonnepanelen op het dak van een zonnestroom demonstratiecentrum. Hier kunnen mensen terecht voor het kopen van een solar home system.

De systemen zullen allemaal worden geplaatst in het district Lvea Em. Doordat het district wordt omsloten door twee rivieren zonder bruggen, heeft het veel weg van een eiland van 45 x 15 km groot. Er is geen elektriciteit, en dat zal er, zolang er geen bruggen zijn, ook niet komen. Er zijn geen plannen hiervoor. Ideaal gebied voor ons om mee te werken aan een ambitieus project. Bovendien bevindt het 'eiland' zich op fietsafstand van de Solar Campus, ons lokale hoofdkwartier.

De rol van Pico Sol zit in de start van het project. Door middel van kleinschalige showcase projecten op gemeenschap-

pelijke gebouwen willen we de mensen laten zien dat het werkt. Inmiddels is al een tiental van de systemen geplaatst.

Installatie van enkele systemen op Babungo Integrated Health Centre Cameroon

Diep in de binnenlanden van Kameroen, ongeveer een dag rijden van de hoofdstad Yaounde ligt de Upper Nun Valley, sinds eeuwen thuisland van het Babungo volk. Dit gedeelte van sub-sahara Afrika kenmerkt zich door zijn tropische savanne klimaat, uitgestrekte grasvelden subtiel onderbroken door glooiende heuvels en afgesloten plateaus. Hoe romantisch dit mag klinken, het leven van de lokale mensen is dat geenszins. Een hard bestaan waar soms de dagelijkse strijd om te overleven het opzetten van basisvoorzieningen – die wij zo vanzelfsprekend vinden – onmogelijk maakt. Onder deze moeilijk omstandigheden zijn er gelukkig mensen die zich inzetten om de leefomstandigheden van de gemeenschap te verbeteren. Zo iemand is John Tumenta die vanuit het Babungo Integrated Health Centre (BIHC), zo goed en zo kwaad als het gaat, de Babungo gemeenschap van medische en psychologische zorg voorziet. De Nederlandse stichting Babungo ondersteunt sinds enkele jaren het BIHC. Afgelopen jaar heeft de stichting een subsidie gekregen van gezamenlijk Net4kids, Impulsis, Triodos Foundation en Share4more (personeelsfonds Rabobank) om een zonnestroom systeem te installeren om daarmee de BIHC van stroom te voorzien. Stroom waarvoor? Voor verlichting, en voor koelkasten. Niet voor het koelen van bier, maar voor het conserveren van medicijnen en vaccins om onder andere de kinderen van de Babungo gemeenschap in te kunnen enten tegen infecties. Pico Sol heeft van Stichting Babungo het vertrouwen gekregen om de realisatie van het zonnestroom systeem te organiseren. Het systeem wordt geleverd en geïnstalleerd door de lokale installateur Victor Njini, die wordt ondersteund door de Zwitser Martin Stocker. Eelco Haarsma zal namens Pico Sol de realisatie van het project begeleiden. Het brengt hem tot de conclusie (“die ik met ik met een glimlach op mijn gezicht opschrijf”) Solar power: connecting worlds, improving lives!



▲ uitzicht op BIHC

Solar Campus krijgt upgrade

Op de Solar Campus, het Pico Sol trainingscentrum voor zonnestroom vakopleidingen in Cambodja, worden diverse toepassingen van zonnestroom gedemonstreerd. Bij de bouw is al voorzien in enkele zonnestroom systemen. Om het educatieve karakter van de Solar Campus te optimaliseren, is er nu behoefte aan een aantal nieuwe systemen.



▲ Installatiewerkzaamheden op de Solar Campus. Deze technici zijn in dienst van Kamworks en zijn op de Solar Campus opgeleid, en verdienen hun brood met het installeren van zonnepanelen.

Tot op heden doet de Solar Campus vooral dienst als gastenverblijf voor lange termijn gasten. Vrijwilligers en stagiairs uit diverse delen van de wereld komen enkele maanden hun talenten inzetten bij de opbouw van de organisatie van Pico Sol Cambodja en het nabij gelegen Kamworks. Dit maakt de Solar Campus vandaag al tot een onmisbaar centrum van activiteiten.

Binnenkort kunnen we beginnen met de uitvoering van het project. De NCDO heeft een subsidie-aanvraag goedgekeurd. Voor elke gedoneerde euro zullen ze een euro uit hun fonds geven. Het is een fors project. Behalve dat er enkele educatieve systemen worden opgebouwd, zal ook een trainingshuisje worden gebouwd in een Cambodjaanse bouwstijl. Het huisje wordt ingezet voor het trainen van jongeren tot zonnestroom installateur. Behalve dit ‘hardware-gedeelte’ van de ontwikkeling van de Solar Campus, zetten we ook in op de ontwikkeling van nieuwe trainingen. We hopen hiertoe in september een onderwijskundige student van de Universiteit Utrecht uit te kunnen zenden,

die met onze technische input een flinke slag zal slaan bij de ontwikkeling van een aantal lesmodules.

Kolokolo redt de zoetwater-dolfijn

Dit jaar heeft de commissie Kolokolo, onderdeel van studievereniging Storm, speciaal voor Pico Sol een benefietconcert georganiseerd. Het concert was spetterend, dit was natuurlijk erg toepasselijk gezien de opbrengst van de avond naar het River Guards Solar Project is gegaan. Giel Linthorst en ik (Ewout van der Beek) hebben deze avond bezocht en waren getuigen van 3 goede bandjes (Goodwin Sands, Georges Peoms en The Fudge), die vrijwillig hun mooie nummers ten gehore brachten. Giel heeft het publiek iets verteld over de projecten waarin Pico Sol bijdraagt aan de ontwikkeling van het platteland in ontwikkelingslanden met een focus op projecten met gemeenschappelijk belang, zoals scholen, ziekenhuizen, dorpspompen, weeshuizen en dus de zoetwater-dolfijn.

De bandjes, het inspirerende verhaal van Pico Sol vooraf maar vooral de grote inzet van Kolokolo moeten ertoe hebben bijgedragen dat de exotisch genaamde cocktails (waaronder de toepasselijke drankjes Solar Power en Zoet Water) op grote schaal werden besteld. Het was een geweldige avond! En ook de opbrengst van € 500 was zeker geen tegenvaller!



▲ Een van de 3 bandjes (Goodwin Sands) die gratis heeft gespeeld voor het project.

Solar Schools Cambodja

Ik ben Judith Schoot Uiterkamp en schrijf jullie dit bericht vanuit Cambodja, waar ik twee weken geleden ben aangekomen. Hier zal ik twee maanden blijven bij Pico Sol Cambodia voor mijn Bachelor eindopdracht van de studie Industrieel Ontwerpen (universiteit Twente). Vanuit Cambodja kan ik al terugkijken op twee mooie maanden bij Pico Sol in Amersfoort. Hier is de basis gelegd voor het Solar Schools project en ben ik gestart

met mijn onderzoek. Het idee van het Solar Schools project is de koppeling van een Nederlandse basisschool met een Cambodjaanse school. Op deze manier kan er in Cambodja computeronderwijs mogelijk gemaakt worden en de leerlingen kunnen via internet met elkaar communiceren. De gemeenschappelijke deler tussen de scholen is zonne-energie. De Nederlandse school wordt voorzien van zonnepanelen, waarbij de inkomsten van de energiebesparingen naar het technisch onderhoud van het Cambodjaanse zonnestroom systeem gaan.



▲ Een les over zonne-energie op een school in Cambodja, waarbij alle kinderen onder andere de tournesol mochten maken en mee naar huis kregen.

Een groot deel van mijn opdracht houdt zich bezig met de invulling van het Solar Schools project binnen het onderwijs in beide landen. Vervolgens zal ik deze invulling vormgeven in een website die de communicatie mogelijk maakt.

Dit houdt in dat ik me verdiep in de belevingswereld van 10 tot 14 jarigen, onder andere door les te geven op basisscholen en enkele opdrachten met ze te doen. Ik kijk naar hun computergebruik en hoe de taalbarrière overbrugd kan worden. We proberen een taal te ontwikkelen via pictogrammen. Ook daar doen de kinderen opdrachtjes mee. Het is nu al leuk om te zien hoe groot de overeenkomsten tussen de kinderen hier en in Nederland zijn. Ik ben benieuwd wat het uiteindelijke resultaat gaat worden.

Wisseling van beheer van de Solar Campus

Half maart is het Cambodja team versterkt door de komst van Lim, de nieuwe beheerder van de Solar Campus.

Helaas is dat vooraf gegaan door het vertrek van zijn voorganger: enthousiaste en vrolijke Tra. Zij gaf te kennen dat ze Sre Ampil te ver weg vindt en is op zoek gegaan naar werk in Phnom Penh. We hebben met een spetterend feest afscheid van haar genomen.



▲ Lim

Lim is goed ingewerkt door Tra in de twee weken dat ze hebben samengewerkt en had meteen goede ideeën om hier efficiënter en schoner te werk te gaan. Voor het aanleggen van een waterleiding, het repareren van een bed, het vernieuwen van deurklinken en het helpen van studenten bij vertalen draait Lim zijn hand niet om.

Net als Tra heeft hij een gecombineerde baan. Parttime beheerder van de Solar Campus en parttime docent Engels voor het weeshuis. Heel fijn dat we zo snel een goede nieuwe kracht gevonden hebben!

Kort nieuws

► Het bedrijf Scheuten Solar uit Venlo / Gelsenkirchen heeft 38 flinke zonnepanelen geschonken aan Pico Sol. Een geweldige donatie. De panelen zullen worden ingezet in het project Solar Schools. Dankzij de zonnestroom die deze panelen gaan opwekken, zullen Cambodjaanse schoolkinderen computerles krijgen.



▲ Florian Geyer haalde onlangs de zonnepanelen in Gelsenkirchen op.

► Het Pico Sol jaarverslag van 2009 is in te zien op op www.picosol.nl

► Wekelijks krijgen we nu berichten over de door Eneco zonnepanelen die een nieuwe bestemming krijgen, met name in Cambodja. Houdt u onze website maar in de gaten.